

Interview med instruktør Birgitte Næss-Schmidt

Pippi Langstrømpe

Hvorfor er 'Pippi Langstrømpe' stadig relevant i dag?

Pippi ville nok selv svare med modspørgsmålet: Hvorfor skulle jeg ikke være relevant i dag? Pippi Langstrømpe er historien om Pippi, der kommer til Lillebyen og ryster det konstruerede samfunds selvbillede. Hun intervenserer den voksne verden, provokerer den stilstand og ikkereflekterende adfærd, der hersker. Hun stiller spørgsmål ved samfundets normer og måder at tænke og handle på og nedbryder gerne det hele. Hun udfordrer ordensmagten, skolesystemet og socialforsorgen og går i kødet på spidsborgerlighedens kaffeslapperas, der er blottet for refleksion og verdenssyn.

Det er evigt aktuelt at være vågen og samfundskritisk, og i dag, hvor alting går i rygende hast, og beslutninger har konsekvenser som aldrig før, har vi slet ikke råd til doven spidsborgerlighed og udenadslære.

Pippi stiller spørgsmål og modspørgsmål, vender tingene på hovedet og baglæns og drejer og undersøger, hvilket gør hende til en filosof og sprogfilosof i klassisk forstand. Hun søger spørgsmålene i stedet for svarene. Så snart vi har et svar, bør vi interessere os for de nye spørgsmål, der straks dukker op i kølvandet på det svar, der allerede er forældet, så snart det er givet. Et af de helt store underlæggende spørgsmål og temaer er: Hvem har definitionsretten? Hvem bestemmer, hvad problemet er? Hvem bestemmer, hvordan livet skal leves og læres? Er det bedst at vide, hvor Portugal ligger på et kort, eller selv at have besøgt Lissabon og set, hvordan livet udfolder sig i Portugal? Udenadslære eller erfaringslære? Systemet eller livet?

Pippi reflekterer i handling, hun griber livet og muligheden for udfoldelse. Hun påvirker sin omverden, er ikke lineær og får altid det sjoveste ud af vejen hen til målet eller rettere: vejen derhen er *selve* målet. Når hun ser en fugl, vil hun lære at flyve. En tur i badekar kan udvikle sig til en gulvvask. Hun befinder sig og navigerer godt i kaos og er personificeringen af det gode magtmenneske, der ved, at med styrke kommer også ansvar om ordentlighed.

Hvad er der særligt ved denne udgave af 'Pippi Langstrømpe'?

Det bearbejdede manuskript er krydret med ekstra gode bider fra bogen. Yderligere filosofiske betragtninger, som vi ikke ville være foruden, og så er det taget op i en tid, som nutidens publikum kan spejle sig i. Pippi udfordrer og forandrer sin omverden, så scenografen og jeg måtte også udfordre universet. Det ville være forkert at gentage noget konventionelt – noget allerede set.

Scenografien er blevet til et legeunivers, en drejescene, en karrusel, hvor alt kan ske, og hvor husene er noget, man kommer ind og ud med, og Pippis hjem er et klatrestativ. Det, at Pippi kommer med farverne til den grå Lilleby, er et gennemgående visuelt take på forestillingen.

Samtidig er skolefrøkenen i vores bearbejdelse skiftet ud med en skolelærer, da vi gerne ville frigøre os fra den klassiske skolefrøken. Musikalsk er vi i det smukke originale univers af Georg Ridel og Jan Johansson.

Forestillingen har undertitlen 'Verdens stærkeste'. Hvad er pointen i, at det ikke er 'verdens stærkeste pige'?

Så snart, at der står "pige" bagved, vil det være i forhold til noget andet. Pippi er verdens stærkeste – uden sammenligning.

I nogle versioner er Pippi Langstrømpe ren skæg og ballade, men du har også gjort plads til en mere sårbar Pippi. Hvordan kan det være?

Jeg faldt ved gennemlæsning af diverse dramatiseringer for Jonna Nordenskiölds dramatisering, hvor der var strøet flere godnatscener ud end ellers. Scener, hvor Pippi taler til sin mor i himlen og sin far på de syv have. Det er scener, hvor ensomheden, savnet og sårbarheden kan få plads til at træde frem, og det giver os en mulighed for at se en mere nuanceret Pippi. En Pippi, der ikke kun spiller i dur, men også i mol – helt i tråd med Astrid Lindgrens univers.

Det giver os også en bedre forståelse for hendes løgnehistorier, der både er ren frigivelse af fantasi, og historier, der viser, at der findes andre og bedre levemåder, men også en måde at overkomme angst og ensomhed på. "Pippi lyver ikke rigtigt, hun lader bare, som om hun lyver. Hun finder på, kan du ikke forstå det?", som Tommy siger til Annika.

Pippi påvirker undervejs sine omgivelser, så de bliver mere farverige. Hvad er tanken bag det?

Det var faktisk den første idé, jeg fik. Lillebyen og dens indbyggere er styret af normer, planer, udråbstegn og autoritetstrohed i modsætning til Pippi, hos hvem ikke-normer, emergens, spørgsmålstegn og anti-autoritetstrohed får frit løb. Det er det grå, stillestående, reproducerende samfund på autopilot kontra den farverige verden i konstant udvikling. Ved visuelt at lade Lillebyen og dens borgere være farveløse i alle nuancer af grå og lade Pippi have alle farverne, bliver Pippis gradvise afsmitning på hendes omgivelser også visuelt illustreret i kostumer og lysdesign.

Hvilke overvejelser har du gjort dig omkring fremstilling af køn i forestillingen?

Pippi beskæftiger sig slet ikke med køn. Hun ser det ikke. Pippi er Pippi. Hun kender ikke til de forventningskasser, der er i samfundet, til en binær rollefordeling, og hun er dermed helt befriet for det. For Pippi er vi alle legekammerater – alt andet ville være absurd. Den selvfølgelighed ville være dejlig at have som udgangspunkt i alle typer af ligestillingsdebatter.

Hvad håber du, at man tager med sig, når man går ud af salen efter at have set 'Pippi Langstrømpe'?

Jeg håber at sende børn og voksne ud med en lyst til legen, livet og lystprincippet. En lyst til og en tro på, at vi selv er med til at definere vores eget liv og det samfund, som vi skaber og lever i i fællesskab. At vi kan og skal gøre en forskel, og at vi skal søge spørgsmålene og ikke stille os tilfredse med svarene. Det er mere end nogensinde aktuelt! Og lad mig bare sige det, som det er: Det er børnene og de unge, der har førertrøjen på!

I denne opsætning bliver Hr. Nilsson og hesten Lillekarl spillet af to artister. Hvordan kan det være?

De er betydningsfulde karakterer for historien, og vi ville gerne højne dem og gøre dem så levende, autentiske og medspillende som overhovedet muligt. Og løsningen til det var dukkemageri og artisteri i skøn og fysisk krævende forening.